

Spis treści

Dzieje Ziemi	9
Początki	9
Powstawanie Układu Słonecznego (<i>Zbigniew Czechowski</i>)	9
Formowanie się Ziemi (<i>Włodzimierz Mizerski</i>)	9
Prekambr (<i>Włodzimierz Mizerski</i>)	10
Era paleozoiczna (<i>Włodzimierz Mizerski</i>)	13
Kambr	13
Ordowik	14
Sylur	15
Dewon	18
Karbon	19
Perm	20
Era mezozoiczna (<i>Włodzimierz Mizerski</i>)	23
Trias	23
Jura	24
Kreda	25
Era kenozoiczna (<i>Włodzimierz Mizerski</i>)	26
Trzeciorzęd	27
Czwartorzęd	30

Planeta Ziemia	37
Ziemia	37
Ziemia i Księżyc (<i>Magdalena Kożuchowska</i>)	38
Układ Słoneczny jako całość (<i>Magdalena Kożuchowska</i>)	39
Atmosfery planet	40
Planety ziemopodobne	40
Planety jowiszowe	41
Pluton i pas Kuipera	42
Planetoidy	43
Komety	43
Ruchy ciał Układu Słonecznego (<i>Leszek Czechowski</i>)	44
Orbity	44
Prawa Keplera	45
Perturbacje	46
Ruch orbitalny	46
Ruch wirowy	46
Siły pływowe	47

System Ziemi	49
Wnętrze Ziemi (<i>Leszek Czechowski</i>)	49
Skorupa ziemska (<i>Włodzimierz Mizerski</i>)	51
Teoria tektoniki płyt (<i>Leszek Czechowski</i>)	56
Budowa skorupy ziemskiej – typy skał (<i>Ewa Malinowska</i>)	60
Pedosfera (<i>Ewa Malinowska</i>)	61
Atmosfera ziemska (<i>Szymon Malinowski</i>)	63
Atmosfery planetarne a atmosfera Ziemi	63
Własności fizyczne i skład	64
Pogoda i jej prognozowanie	68
Atmosfera ziemska. Wpływ człowieka	72

Ogólna cyrkulacja atmosfery	76
Wyższe i niższe (<i>Małgorzata Nurek-Malinowska</i>)	78
Hydrosfera (<i>Ewa Malinowska</i>)	81
Biosfera (<i>Ewa Malinowska</i>)	84
Antroposfera (<i>Ewa Malinowska</i>)	85
Przekształcanie obiegów biogeochemicznych	86
Ekosystemy antropogeniczne	87

Środowisko	91
Zależności między komponentami	
środowiska przyrodniczego (<i>Ewa Malinowska</i>)	91
Klimat	91
Budowa geologiczna	93
Wody	94
Gleby i roślinność	95
Obiegi i geokompleksy	95
Ekosystem	95
Struktura środowiska przyrodniczego	96
Zmiany środowiska (<i>Joanna Wibig</i>)	98
Zmiany klimatu w historii Ziemi i ich przyczyny	98
Metody badań zmian klimatu	98
Czynniki astronomiczne zmian klimatu	99
Wędrówka kontynentów a cyrkulacja atmosferyczna i klimat	101
Zmiany składu atmosfery w dziejach Ziemi	102
Ruchy górotwórcze i wulkanizm a zmiany klimatu	103
Historia zmian klimatu	103

Ludzie na Ziemi	111
Ludność świata (<i>Mariusz Kowalski</i>)	111
Zmiany zaludnienia w czasie i w przestrzeni	111
Transformacja demograficzna	111
Eksploracja demograficzna	113
Urbanizacja	114
Migracje	116
Cywilizacje	118
Człowiek w środowisku (<i>Taida Tarabula</i>)	120
Antropogeniczne przeobrażenia	
środowiska przyrodniczego	120

Poznanie Ziemi	125
Wyspy tropikalne i subtropikalne (<i>Maciej Jędrusik</i>)	125
Krajobrazy Ziemi (<i>Tomasz Mardal</i>)	154

Słownik	173
----------------------	-----